
ПРИКАЗИ

Чланак примљен 31. октобра 2024.

Чланак прихваћен 27. новембра 2024.

UDC 78.071.1:929 Хофман С.(049.32)
781(049.32)

ЗОРИЦА ПРЕМАТЕ*

Радио Телевизија Србије
Радио Београд 2

**Др Мирјана Веселиновић-Хофман,
др Ивана Миладиновић Прица
(уреднице),**

***Огледала: музички свет Срђана
Хофмана. Поводом 80 година од
композиторовог рођења / Mirrors: The
Musical World of Srđan Hofman. On the
80th Anniversary of the Composer's
Birth, Београд, Универзитет уметности,
Факултет музичке уметности, Катедра
за музикологију, 2024, 441 стр.***

ISBN 978-86-81340-71-4

ISMN 979-0-802022-33-1

Колективна монографија *ОГЛЕДАЛА:
МУЗИЧКИ СВЕТ СРЂАНА ХОФМАНА.
Поводом 80 година од композиторовог
рођења*, настала је средином 2024.
године, на позив Катедре за музикологију
и уредница издања, а поводом 80 година
од рођења композитора, проф. емеритуса
Срђана Хофмана (1944–2021). Уз четири

рада који су, као референтни, одабрани из
(домаће и стране) музиколошке
периодике протеклих деценија,
објављено је 25 нових научних радова,
мемоарских написа и разговора
распоређених у четири тематске групе:
„Огледала – поезика/естетика,
аналитика” (10 научних радова); „У
огледалима академских и друштвених
оквира и комуникација” (5 научних и
мемоарских радова); „Звучни записи и
писана реч” (2 научна рада) и „Из
огледала сећања” (8 мемоарских
текстова). Зборник започиње исцрпним
предговором из пера уреднице И.М.П.
(Ивана Миладиновић Прица), а завршава
се композиторовом опсежном
биографијом са списком дела, за којом
следе и кратке биографије аутора
прилога.

Тежиште првог и најопширнијег
поглавља, посвећеног Хофмановом
музичком стваралаштву, свакако је на
појму огледала, како многи аутори
наводе, „поетичком и естетичком
принципу”, који је прожимао његову
музику и као један од њених *modusa*
operandi. У том смислу, најзначајнији и
најимпресивнији је рад Немање Совтића

* Контакт адреса ауторке: premate@gmail.com.

„Поетика и естетика огледала у три композиције Срђана Хофмана”, рад који је сагледао развој целокупног ауторовог опуса, а упоришне тачке анализе поставио на његова три дела из разних стваралачких периода која у наслову садрже реч 'огледало'. И која отворено реферирају на принцип огледања (*Покретна огледала, Гледајући у „Огледала” Аниша Капура и Огледало*) не само у поетском и естетском универзуму аутора, већ и у композиционо-техничкој сфери. Ана Стефановић је анализирала међуоднос Хофмановог дела *Без јаве...* и Шенберговог *Пјероа месечара* и извела херменеутички доказ ауторовог огледалног односа „вишеструке посредованости” како са Шенберговим делом, тако и са стиховима А. Жироа и В. П. Диса („Херменеутика Срђана Хофмана у делу *Без јаве, у потрази за Пјероом Арнолда Шенберга*”). Мишко Шуваковић је поновио своје тезе о 'мимезису мимезиса' у постмодерној у музици, поново примењене на Хофманово дело *Макамба...* и на појам ритуала („Музика између реалног и фикционалног импакта рекодирања једног битног изазова музичког стварања и деловања композитора Срђана Хофмана”), што је била и блиска идеја Мине Божанић која је употребила кључни појам 'огледало' да би аналитички исцрпно приказала и упоредила два Хофманова остварења у чијем наслову фигурира реч 'ритуал' („Имагинарни простори и време које нечујно (пр)отиче у огледалу поетике и естетике Срђана Хофмана на примеру дела *Макамба и Ритуал*”). Осврт Петра

Озгијана „*Законика последовање Срђана Хофмана*” емитован је пре скоро 50 година на Трећем програму Радио Београда и један је од радова које су уреднице овог зборника сматрале значајним и преузеле, док је Милена Медић пратила однос музике и текста, као и жанровске и стилске одреднице Хофмановог раног дела *Cantus de morte* („Лирски кругови смрти: поетика лирског циклуса *Cantus de morte* Срђана Хофмана”). На исцрпан начин, загледан у сопствену методологију теорије процесуалности и њене домете, о композиторовом делу *Hadedas...* писао је Милош Заткалик („*Hadedas* Срђана Хофмана: анализа, телеологија, онтологија”), док је есеј Ксеније Стевановић инспирисано приказао његов последњи опус („Завршна реч: *Елипе – кончерто гросо* за виолу, виолончело и камерни гудачки оркестар Срђана Хофмана”). Следе два рада усмерена на Хофманово стваралаштво у области електронике и рачунарске технологије. Једну од најимпресивнијих студија написао је Милан Милојковић („*Rebusi* Срђана Хофмана у светлу освајања/усвајања рачунара при компоновању крајем осамдесетих година”), који је анализи приступио 'из позиције медија', уз помоћ акузмографа, док је Радош Митровић испитивао метафору тишине у амбијенту живе електронике и конвенционалног ансамбла („Заглушујућа тишина': *Ноктурно београдског пролећа године 1999. Могућа тумачења значењских слојева аудио траке*”). Следе два преузета научна рада: „*Duel* као одговор”

Весне Микић и „*Знакови* Срђана Хофмана као појмовник употребе живе електронике у процесу креирања реалног музичког времена” Зорана Ерића, од којих је овај последњи пружио драгоцену увид у саму технолошку лабораторију тадашњег композиторовог бављења компјутерском музиком. Опсежан рад Ивана Бркљачића „Пунолетство уз професора Хофмана” мозаично је прожео ауторова бројна сећања на њихову сарадњу обојена пијететом, са анализом композиција *Концертантна музика*, *Знакови* и *Огледало*.

Други тематски блок овог зборника посвећен је академским и друштвеним ангажманима проф. Хофмана. Отвара га заједнички рад Анице Сабо и Соње Маринковић „Педагошки допринос Срђана Хофмана развоју музике у Србији” који приказује његова достигнућа на плану високе обуке из композиције и оркестрације (са списком његових дипломаца, магистраната и доктораната), али не пре него што нам изнесе историјат ове дисциплине на ФМУ/Музичкој академији. Следи узбудљиво сведочанство Светлане Савић, бивше Хофманове студенткиње – касније асистенткиње и докторанткиње која наставља његову педагошку и етичку традицију – „Сећања из собе 33”, док се Ана Котевска исцрпно и фундирано осврнула на Хофманово друштвено, културно и организаторско деловање, не само пописом и описом динамике његових широких активности, већ и анализом његове стратегије и погледа на свет, а у раду „Гледајући (кроз) огледала

Срђана Хофмана”. Следе два мемоарска осврта Хофманових колега и сарадника, композиторâ Иве Јосиповића („Срђан Хофман, господин, великан умјетности, великан људскости”) и Жарка Мирковића („Одјек пријатељства”).

Треће поглавље зборника посвећено је Хофмановој материјалној музичкој и теоријској заоставштини. Ивана Неимаревић је истражила снимке његових композиција који се чувају у Архиви Радио Београда у свом раду „Кутије са звуком”, а Ивана Миладиновић Прица је у тексту „У огледалу писане речи Срђана Хофмана” пружила увид у укупну Хофманову писану реч – ону „О другима”, „За друге”, и ону као „Тумача сопственог дела”, бавећи се уз објављене радове и књигом о електронској музици и оним што је остало у рукопису.

Завршни, четврти део овог зборника испунила су лична сећања на композитора као сарадника, колеге, пријатеља... а из пера Ненада Остојића, Николе Рацкова, Чедомира Васића, Љубише Јовановића, Слободана Герића, Маје Мухић, Милене Станишић и Милана Михајловића. Зборник се завршава разговором који је са Срђаном Хофманом водио музиколог Крис Волтон (Chris Walton) 2004. године, а за часопис *Muziki: Journal of Music Research in Africa*. Разговор је смештен на крај књиге јер има својеврстан закључни карактер с обзиром на то да у њему сам композитор проговара о неким кључним темама свог укупног професионалног и друштвеног ангажмана, које се елаборирају у претходним прилозима.

Колективна монографија
Огледала: музички свет Срђана Хофмана, ширином и озбиљношћу захвата и уз вредну документарну грађу доноси досад најпотпунију слику о овом нашем великану музичког стваралаштва и педагогије. Уз стручан и експертски увид у његов опус и деловања на подручјима педагогије, друштвених активности и културе, сагледава се готово 50 година наше најновије музичке историје у којој се Хофманова свестрана, даровита и хумана личност развила у водећег ствараоца, инспиратора, покретача, организатора...